

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Verslag Omgevingsbijeenkomst PAWOZ-Eemshaven

25 april 2024 – Provinciehuis Groningen

Inhoudsopgave

Programma.....	3
Opening.....	3
Stand van zaken.....	3
Proces optimalisaties en onderzoeken.....	3
Betrekken omgeving	4
Oplossingsrichtingen kabels en leidingen.....	4
Hergebruik.....	4
Gebiedsinvesteringen.....	6
Proces en vervolgstappen betrekken omgeving	6
Bijlage I: Presentatie.....	8

Programma

- 13.00 – 13.15 Inloop
- 13.15 - 13.20 Opening
- 13.20 – 13.45 Update proces van optimalisaties van onderzoeken
- 13.45 - 14:00 Stand van zaken PAWOZ-Eemshaven
- 14:00 - 14.15 Vragenronde
- 14.15 – 14.45 Break
- 14.45 – 15.15 Gebiedsinvesteringen omgeving
- 15.15 – 16.00 Proces en vervolgstappen betrekken omgeving
- 16.00 – 16.15 Afronding

Opening

Programmaleider Olaf Herfst (EZK) verwelkomt de aanwezigen. Deze bijeenkomst wordt gehouden om betrokkenen te informeren over de voortgang van het programma waarbij de onderzoeken nog lopende zijn. Vandaag staat daarom in het teken van de stand van zaken en uitwisseling van reacties en vragen.

Stand van zaken

Olaf loopt door de schematische planning van 2024 heen (zie presentatie in de bijlage). Olaf benadrukt dat aan het einde van de zomer de omgevingspartijen de mogelijkheid hebben om de rapporten te reviewen. Olaf legt daarnaast uit dat het Ontwerp Programma nieuw en vormvrij is onder de Omgevingswet. Hierdoor is de input van omgevingsbijeenkomsten, zoals die van vandaag, belangrijk. Deze input wordt meegenomen in het Ontwerp Programma. Daarnaast wordt er een korte toelichting gegeven op de kamerbrief van 25 april 2024 waarin staat dat aanlandingen van Wind op Zee overal in Nederland ingewikkeld zijn.

Proces optimalisaties en onderzoeken

Marc Jager (RoyalHaskoning DHV) vertelt namens de ondersteunende bureaus dat er momenteel hard wordt gewerkt aan de effectenstudies. Vandaag wordt een inkijkje gegeven in de stand van zaken, maar dit is met een voorwaarschuwing: zaken kunnen nog veranderen, omdat de onderzoeken nog lopen. Marc loopt a.d.h.v. de presentatie door het onderzoeksproces:

- In 2022 is gestart met de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).
- In 2023 zijn de routes uit de NRD verder uitgewerkt en onderzocht: welke aanlegtechnieken zijn mogelijk en waar kan de route precies lopen? Vervolgens is gekeken naar de effecten van de aanleg en of dit vergunbaar is. Het doel hierbij is om een optimum te vinden tussen (technische) maakbaarheid en vergunbaarheid. In de planMER (huidige fase) is het detailniveau normaliter nog erg laag. Maar omdat het Waddengebied erg bijzonder is, wordt op sommige onderdelen in de planMER al onderzoek gedaan op projectMER niveau (met meer detail).
- Afgelopen september is in de omgevingsbijeenkomst aangekondigd dat een aantal routes uit de NRD afvallen voor verder onderzoek, omdat deze niet vergunbaar bleken.
- Tussen oktober 2023 en januari 2024 heeft de eerste ronde effectenstudies plaatsgevonden waar rode vlaggen zijn geïdentificeerd (zie presentatie in de bijlage). Middels optimalisaties is gekeken of de rode vlaggen weggenomen kunnen worden, bijvoorbeeld door de route of aanlegtechniek aan te passen. De aangepaste routes en/of aanlegtechnieken worden nu onderzocht in de tweede ronde effectenstudies.
- Op dit moment wordt ook gekeken naar effecten van de combinatie van kabels (voor elektriciteit) en leidingen (voor waterstof) op één route en hoeveel kabels en/of leidingen er maximaal op een bepaalde route passen.

Update per route

Marc licht per route toe of er rode vlaggen zijn, hoe deze gemitigeerd kunnen worden met behulp van optimalisaties van de routes en of er andere effecten zijn waar eventueel nog meer onderzoek

voor nodig is de komende tijd. Tijdens de volgende bijeenkomst zullen de voorlopige resultaten van de IEA en MER onderzoeken uitgebreid besproken en toegelicht worden.

Betrekken omgeving

Olaf (EZK) gaat in op het betrekken van de omgeving in de aankomende periode. Olaf doet een oproep om (wederom) deel te nemen in (een van) de reviewgroepen. De reviewgroepen lezen mee op de **deelrapporten, deze worden verdeeld is zes thema's** (zie presentatie in de bijlage). Ook worden de hoofdrapporten aan de reviewgroepen gestuurd (zie presentatie in de bijlage). In week 32-37 is er tijd voor deze reviewgroepen. Als je je aanmeldt om mee te lezen, verwachten we serieuze input. Daarnaast de waarschuwing dat het gaat om honderden tot duizenden pagina's en dus een tijdsinvestering vraagt. De reviewgroepen zijn niet anoniem.

Vraag: kunnen de rapporten in PDF opgeleverd worden?

Antwoord: we gaan kijken wat mogelijk is.

Oplossingsrichtingen kabels en leidingen

Olaf geeft aan dat elke route nog steeds uitdagingen kent. Per route worden de grootste uitdagingen en oplossingsrichtingen besproken.

Hergebruik

Het onderzoek van hergebruik van leidingen zit niet in de onderzoeksscope van PAWOZ, maar dit onderzoek loopt parallel. In dit onderzoek wordt gekeken naar technisch haalbaarheid, organisatorisch aspecten en milieueffecten. Voordat er vanuit PAWOZ een project start voor leidingen, worden de resultaten van het onderzoek naar hergebruik vergeleken met de effecten van een nieuwe leiding, wat wel binnen PAWOZ onderzocht wordt.

Vragenronde

Vraag: Over welke capaciteit spreken we nu, 4,7 GW of meer? Hoe verhoudt zich dat tot de tracés?

Antwoord: Concreet hebben we het over 4,7 GW voor de windparken Doordewind en Ten Noorden van de Wadden. Daarnaast onderzoeken we wat er nog meer aan GW mogelijk is voor de toekomst. We kijken dus bij elke route naar de maximale capaciteit. We bekijken kabelsystemen van 2 GW per kabel en één leiding heeft een capaciteit van 10 tot 20 GW.

Vraag: Er wordt nu alleen gekeken naar elektriciteit en waterstof. Kan er ook een ander product door de leidingen (CO₂, CCS bijv.)? Als het gaat om haalbaarheid en betaalbaarheid moeten alle mogelijkheden bekeken worden.

Antwoord: De procedure is formeel gestart met de beoogde producten elektriciteit en waterstof. Alle partijen zijn vrij om een projectprocedure te starten, maar het PAWOZ onderzoek is niet de basis voor deze projecten. Als je een ander product wil onderzoeken, en de eisen aan een dergelijke leiding zijn hetzelfde als voor waterstof, dan kunnen de onderzoeksresultaten van PAWOZ wel gebruikt worden in die procedure. Het is dan eerst de vraag of een ander product dezelfde technische specificaties behoeft.

Vraag: In het OBW is gesproken over de ondertunneling van Schiermonnikoog. Hoe ziet dit er praktisch uit? Zijn dit sleuven of tunnels?

Antwoord: De aanlegtechnieken verschillen per route. Op de volgende omgevingsbijeenkomst gaan we dieper hierop in. Bij Schiermonnikoog wordt inderdaad gekeken naar HDD-boringen.

Vraag: Vorige week heeft de rechtbank een vergunning vernietigd o.b.v. onderwatergeluid. Wordt onderwatergeluid ook meegenomen in de PAWOZ onderzoeken?

Antwoord: ja.

Vraag: Hergebruik van bestaande leidingen is ingewikkeld. Kun je dat uitleggen?

Antwoord: Parallel aan de PAWOZ onderzoeken loopt een onderzoek naar hergebruik. Dit onderzoek bestaat uit de milieueffecten, de organisatie van hergebruik en de technische haalbaarheid. Op dit moment bestaan er nog geen offshore waterstofleidingen, dus alles is nieuw en moet onderzocht worden.

Vraag: De onderzoeken worden erg technisch en waardeneutraal gepresenteerd. Hoe ziet het proces naar de afweging in het programma eruit? Hoe wordt het besluit genomen?

Antwoord: De onderzoeken zijn inderdaad waardeneutraal. We onderzoeken de feitelijke technische mogelijkheden en milieueffecten. Deze feitelijke informatie is input voor het Ontwerp Programma. Tijdens het opstellen van het Ontwerp Programma gaan we met elkaar het gesprek aan om over de waardes die achter de feitelijke informatie liggen. Het komende najaar is bedoeld om in bijvoorbeeld het OBW samen met de betreffende overheden de afweging te maken.

Vraag: Wordt er ook onderzocht wat de voorkeur heeft als kabels en leidingen op één route met elkaar concurreren qua fysieke ruimte of milieueffecten?

Antwoord: In de huidige onderzoeksfase wordt inderdaad gekeken naar de capaciteit van de combinatie van kabels en leidingen op één route en de cumulatieve effecten daarvan. Deze onderzoeken lopen nog.

Vraag: De tunnelroute ligt ook in EDV-gebied, hoe kijken de Duitsers naar deze optie?

Antwoord: Duitsland heeft aangegeven de tunnel te zien als een mooie, innovatieve optie. De ballonplaat, waar de tunnel begint op zee, ligt inderdaad in het EDV-gebied. Dit is echter geen stremmende plek in de vaarroute, waardoor Duitsland hier wel mogelijkheden ziet voor een vergunning voor scheepvaartveiligheid. Dit heeft Duitsland formeel aangegeven in de meest recente brief.

Vraag: Kan bij de tracés op land verzilting leiden tot rode vlag? Hoe zwaar wordt dit meegewogen?

Antwoord: In de MER-procedure kan er vanuit die optiek geen rode vlag ontstaan. Dit wordt meegenomen in de Integrale Effecten Analyse (IEA). In de IEA wordt breder gekeken naar de effecten, bijvoorbeeld verzilting en de effecten op landbouw. Als de verzilting dermate groot is, kan dat reden zijn om een route niet aan te leggen.

Vraag: Je geeft aan dat er bij sommige routes veel weerstand is vanuit de omgeving. Waarom is dit geen rode vlag?

Antwoord: in de MER-procedure waar we werken met rode vlaggen, worden omgevingsbezwaren niet meegenomen want dit wordt meegenomen in de IEA. In het najaar maken we met elkaar de afweging. In de periode daarvoor wordt de landbouwwerkgroep meegenomen in de voortgang van de onderzoeken en wordt er discussie gevoerd voordat de rapporten definitief zijn.

Toevoeging vanuit de zaal: De afweging zal niet plaatsvinden o.b.v. de MER. Het gaat in de besluitvorming ook over andere belangen, zoals landbouw en omgeving.

Vraag: Komt in de rapporten een uitwerking van de lobby met Duitsland wat betreft het EDV-gebied? Wat is er gedaan om deze route wel mogelijk te maken? Wat is de belangrijkste reden dat Duitsland geen vergunning wil geven?

Antwoord: In de rapporten komt inderdaad terug wat er de afgelopen jaren is gedaan in de gesprekken met Duitsland over deze route. Het gaat Duitsland met name om de scheepvaartveiligheid. De route loopt door de vaargeul. Als hier een kabel of leiding aangelegd wordt, of wanneer onderhoud nodig is, is dat een risico voor (belemmering van) de scheepvaart.

De bijeenkomst wordt onderbroken met een pauze.

Gebiedsinvesteringen

Guido Hoek neemt het woord en legt a.d.h.v. een presentatie uit wat de gebiedsinvesteringen precies zijn. De eerste tranche komt uit het herstel- en veerkrachtfonds van de Europese Unie, waardoor er specifieke voorwaarden zijn gesteld om aanspraak te kunnen maken op het geld. Zo zijn de regionale overheden uitgenodigd om een aanvraag te doen voor de gebiedsinvesteringen middels een regioplan. Op 1 april zijn de regioplannen opgeleverd t.b.v. de besluitvorming over de aanvraag. In maart 2026 worden de regioplannen definitief gemaakt. Op slide 6 staan allerlei zaken waarin het regioplan moet voldoen. Guido licht de gebiedsafbakening toe: de gebiedsinvesteringen moeten daar plaatsvinden waar ook de impact is. Onder leiding van Provincie Groningen en Provincie Fryslân heeft de regio met elkaar besloten om voor de eerste tranche de gebiedsafbakening te plaatsen rondom de Eemshaven en Schiermonnikoog. In de tweede tranche wordt de afbakening opnieuw bekeken.

De middelen zullen in de vorm van subsidies en leningen worden verstrekt. De verwachting is dat de beschikking van het Rijk rond de zomer komt en rond oktober 2024 de regelingen opengesteld kunnen worden. Momenteel ligt het conceptbestuursakkoord voor in de colleges. EZK tekent vóór 1 juli de bestuursovereenkomsten bilateraal met de betreffende overheden.

Vragenronde

Vraag: Komen de ingediende projecten alleen van andere overheden of ook van organisaties?

Antwoord: De meeste projecten zijn opgezet door bewoners en dorpsverenigingen. In de gemeente Het Hogeland is bijvoorbeeld voor 120 miljoen aan projecten opgehaald. Inwoners hebben hierin zelf een prioritering aangegeven. De projecten die in de eerste tranche niet in aanmerking komen voor de gebiedsinvesteringen blijven op een reservelijst staan. Uiteindelijk maken de bewoners de keuze waar het geld naartoe gaat.

Vraag: Waarom ken je nu al middelen toe als je nog niet weet waar de impact zal zijn?

Antwoord: We weten dat er in het gebied rondom de Eemshaven impact zal zijn als gevolg van een mogelijke aanlandingslocatie in de Eemshaven.

Aanvulling: De keuze van het tracé staat los van deze gelden.

Vraag: Stel er is geen enkel tracé mogelijk, moet dan terugbetaald worden?

Antwoord: Nee. Op het moment van de start van de gebiedsinvesteringen is besloten om dit los te koppelen. Wat hierbij speelt is ook de deadline van 1 juli vanuit de EU. Later bij de tweede tranche weten we wel welk tracé gebruikt gaat worden, dan wordt de gebiedsafbakening ook opnieuw bekeken.

Vraag: Voor hoeveel geld is er aan projecten ingediend vanuit Schiermonnikoog?

Antwoord: ongeveer 50 miljoen.

Proces en vervolgstappen betrekken omgeving

Pim Thijssen (Vervangend Programmaleider EZK) neemt het woord en legt uit welke vervolgstappen de komende periode binnen PAWOZ genomen worden. In het najaar wordt het Ontwerp Programma met de omgeving en regiobestuurders afgewogen. De officiële ter inzagelegging wordt voorzien voor begin 2025.

Vraag: Wie zitten er in de reviewgroepen?

Antwoord: Iedereen is welkom om zich aan te melden. Er wordt dan een persoonlijke link gezonden naar de documenten.

Vraag: Hoe verhouden de reviewgroepen zich tot de bestuurders?

Antwoord: De reviewgroepen zijn bedoeld om de rapporten en waardevrije informatie inhoudelijk nog beter te maken. De afweging hiervan vindt in het najaar plaats. In het OBW wordt een groot aantal maatschappelijke organisaties vertegenwoordigd. Het OBW geeft vervolgens advies aan het BOW. Middels deze organen komen de belangen bij elkaar en vindt er een goede afweging plaats. De reviewgroepen zijn niet bedoeld om weging te geven aan de rapporten, het gaat hier om het verbeteren van de kwaliteit van de objectieve informatie.

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

PAWOZ-Eemshaven

voor
Omgevingsbijeenkomst
25 april 2024

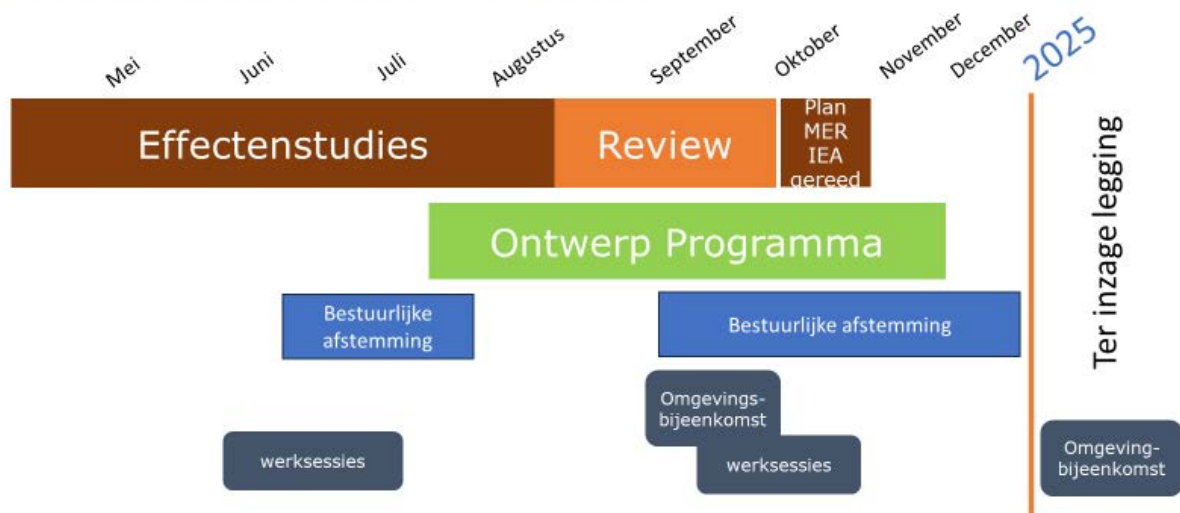

Agenda

- 13.15 Opening
- 13.15 – 14.15
Stand van zaken PAWOZ-Eemshaven
Update proces van optimalisaties van onderzoeken
Vragenronde inzake PAWOZ
- 14.15 – 14.45 Pauze
- 14.45 – 15.45
Presentatie Gebiedsinvesteringen
Vragen Gebiedsinvesteringen
- 15.45 – 16.00
Proces en vervolgstappen betrekken omgeving
- 16.00 – 16.15 Afronding
Borrel

Schematische planning 2024

Intern gebruik

Planning voor de zomer

Intern gebruik

Nieuwe windenergiegebieden op zee

PAWOZ-Eemshaven

Windparken in de Noordzee

- DDW **Doordewind 4 GW**
  - Elektriciteitskabels
- TNW **Ten noorden van de Waddeneilanden 0.7 GW**
  - Voorkeurslocatie demonstratieproject waterstof
  - Leidingen
- Kabels en leidingen voor toekomstige windenergiegebieden

55

Intern

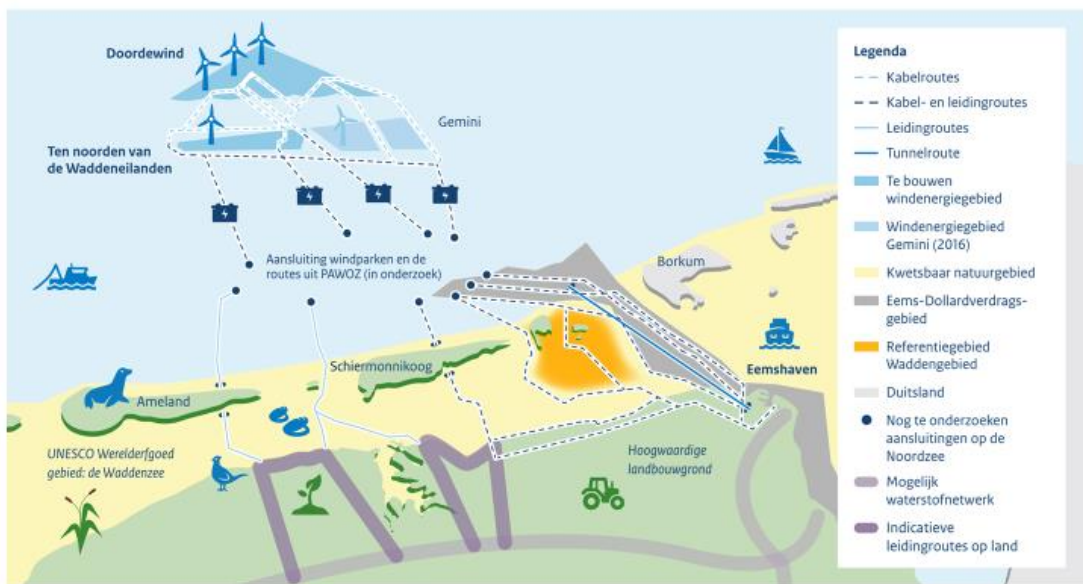
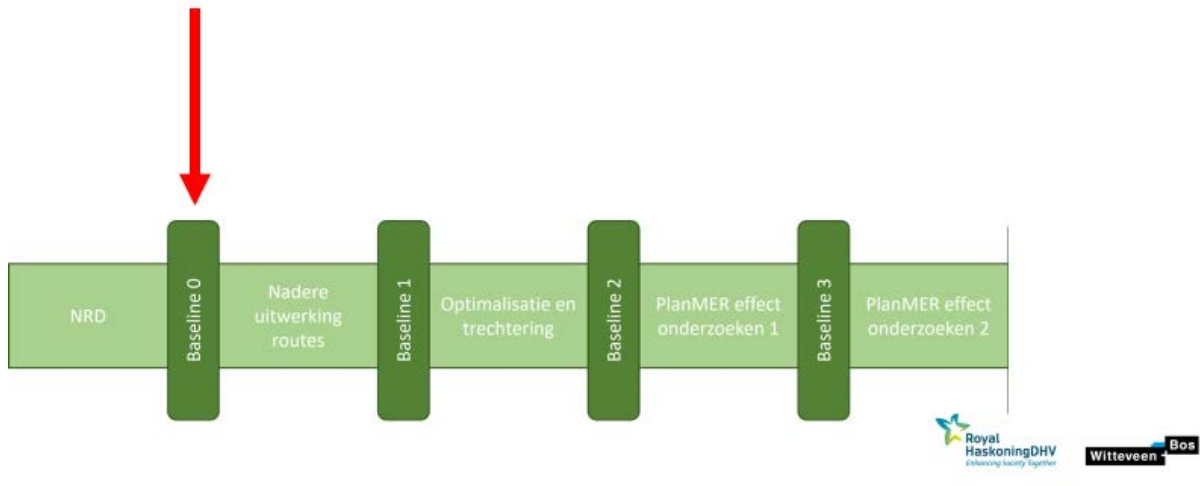
PAWOZ-Eemshaven

MER/IEA

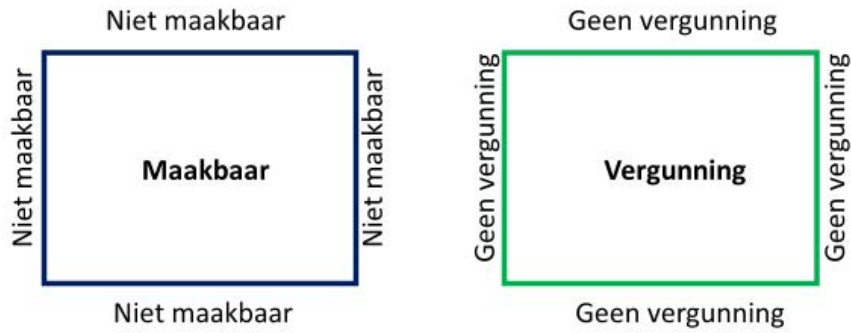
Stand van zaken effectonderzoeken

Omgevingsbijeenkomst donderdag 25 april 2024

Waar begonnen we in januari 2023?

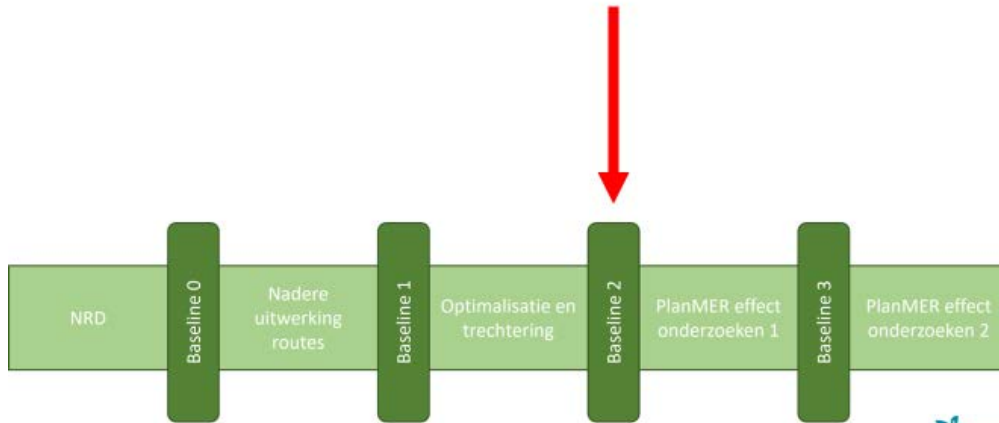
Robuust ontwerp

Robuust ontwerp

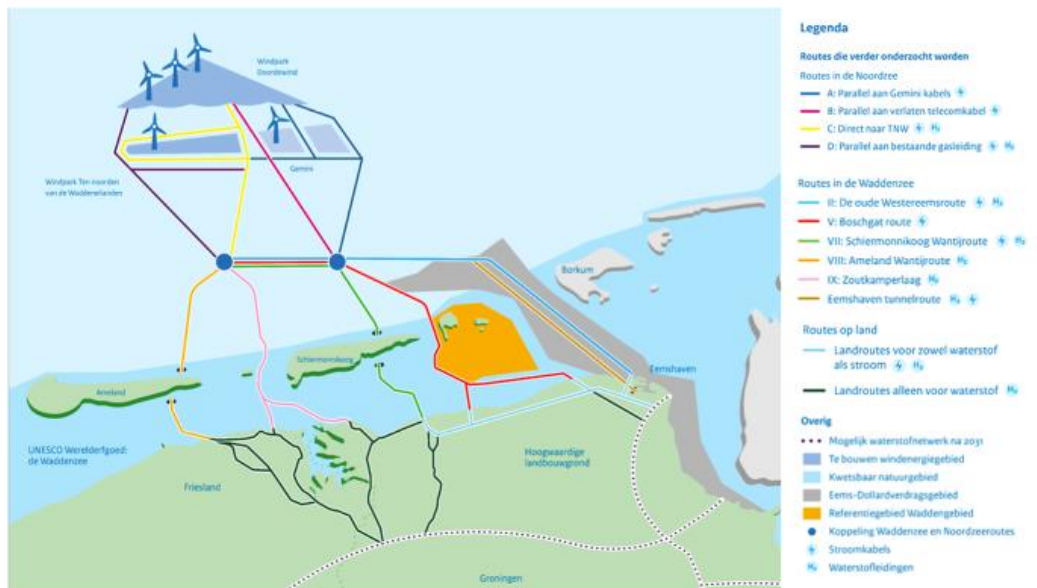

Waar stonden we vorige bijeenkomst?

Royal HaskoningDHV
Enkassy Saartjé Together

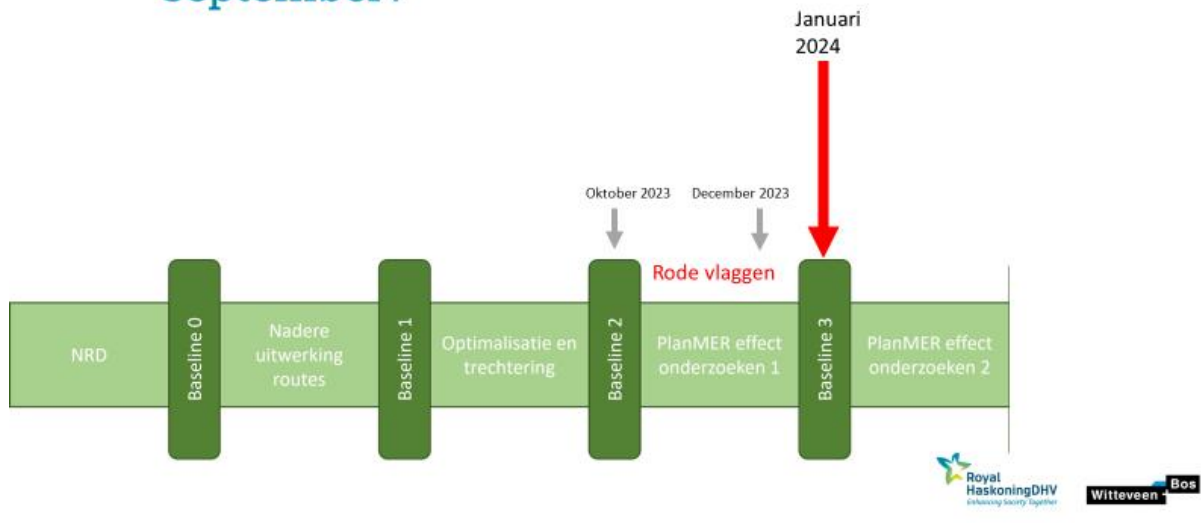
Witteveen Bos

Royal HaskoningDHV
Enkassy Saartjé Together

Witteveen Bos

Waar hebben we gedaan vanaf september?

Wat is een rode vlag?

- (Potentieel) significant negatief effecten (MER)
  - Wettelijk kader
- Niet uitvoerbare routes (Techniek)

We proberen rode vlaggen 'op te lossen' via optimalisaties:

- Aard en omvang rode vlaggen verschillen, sommige rode vlaggen zijn makkelijk oplosbaar, sommige moeilijk
- Sommige optimalisaties moeten meteen (*i.v.m. haalbaarheid van een route*), sommige optimalisaties kunnen later (projectMER)

Wat kunnen optimalisaties zijn?

- Aanpassen van de routes, daarbij rekening houdend met het **principe van een route**

(‘bundeling met bestaande infrastructuur’ of ‘diepe delen van een getijde geul volgen’)

- Aanpassen van de corridorbreedte van routes
- Aanpassen van de installatiemethode

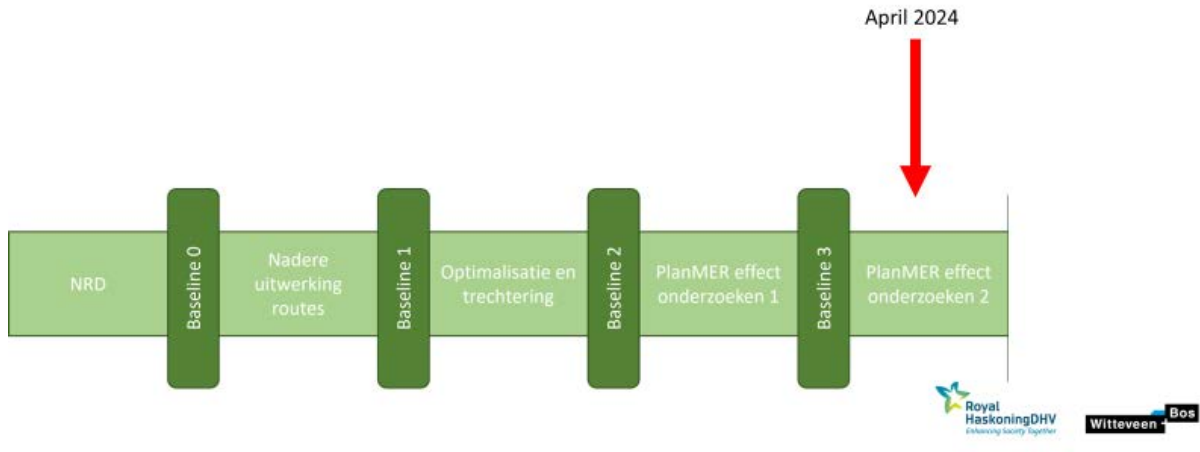

Wanneer optimalisatie?

- **NU**: indien nodig voor tweede ronde effectenonderzoek
  - *Voorbeeld: beperken baggervolumes*
- **LATER**: meenemen als uitgangspunt voor projectMER fase
  - *Voorbeeld: ‘Vermijd zeegras’*

Waar staan we nu?

Wat doen we momenteel?

- Herbeoordeling waar nodig -> PlanMER effectonderzoeken deel 2
- Combinaties verkennen tussen kabel- en leidingsystemen
- Maximale configuratie verkennen / herijken buitenste lijnen
- Cumulatieve effecten verkennen
- Passende beoordelingen doen per route
- 'ADC light' toetsen uitvoeren (met name gericht op 'C')

Afronding is voorzien in de zomer

Update per route

Disclaimer:

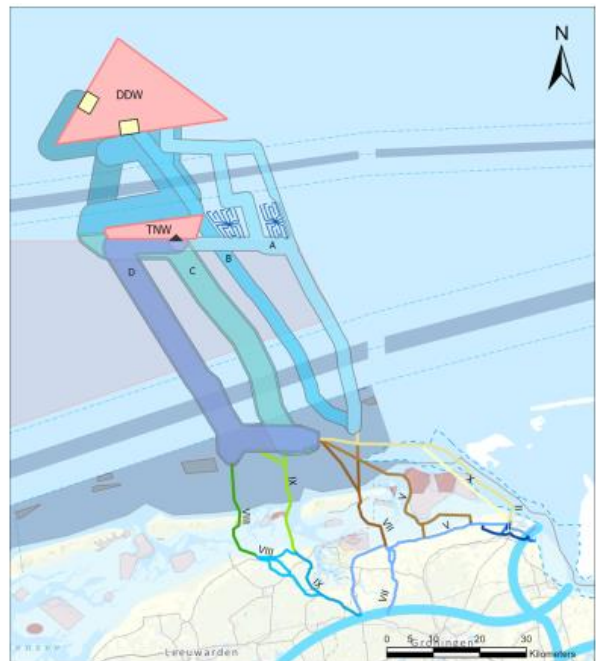
- Informatie op basis van eerste ronde planMER effectonderzoeken
- Gericht op optimalisaties i.r.t. vergunbaarheid

Daardoor nu nog minder beeld van landroutes (!)

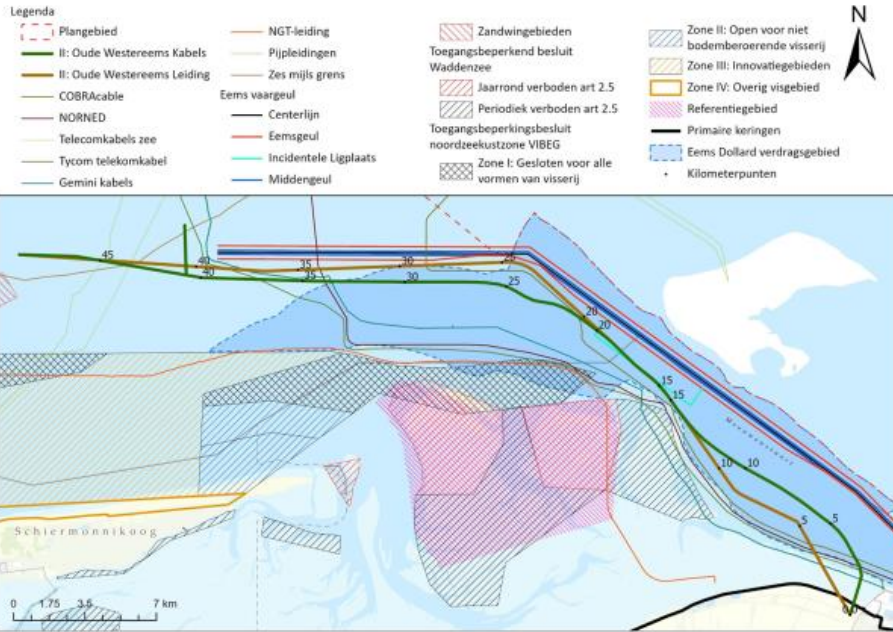
Onderzochte routes:

- II: Oude Westereems (K+L)
- X: Tunnel (K+L)
- V: Boschgat (K)
- VII : Schiermonnikoog Wantij (K+L)
- IX: Zoutkamperlaag (L)
- VIII: Ameland Wantij (L)

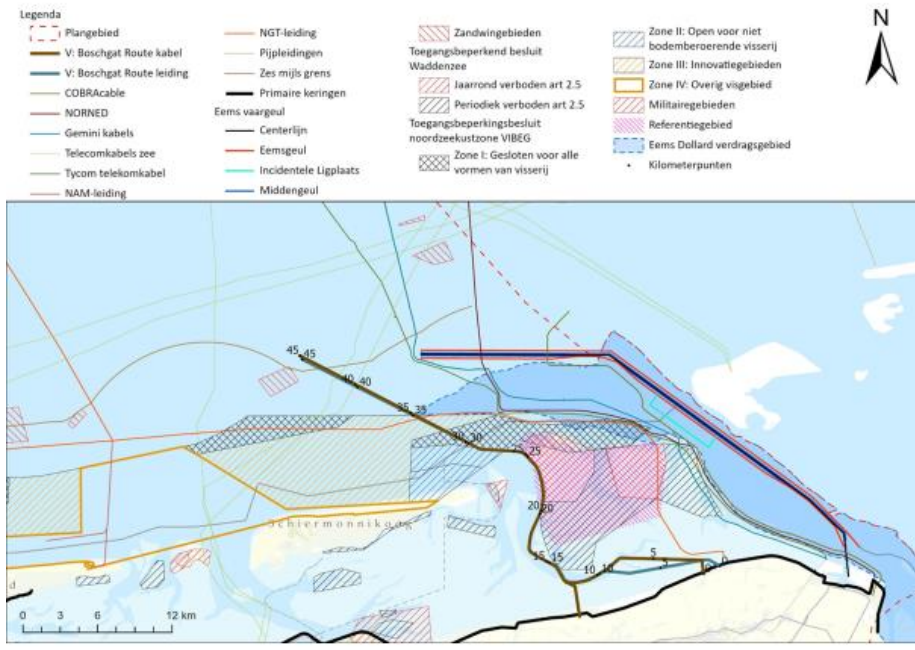
(K = kabelsystemen L= leidingen)

Route II:

Route V:

- Legenda**
- Plangebied
  - VII: Schiermonnikoog route
  - COBRACable
  - NORNED
  - Gemini kabels
  - Telecomkabels zee
  - Tycom telekomkabel
  - NAM-leiding
  - NGT-leiding
  - Pijpleidingen
  - Zes mijls grens
  - Primaire keringen
  - Eems vaargeul
  - Centerlijn
  - Eemsgeul
  - Incidentele Ligplaats
  - Middengeul
  - Zandwingebieden
  - Toegangsbeperkend besluit Waddenzee
  - Jaarrond verboden art 2.5
  - Periodiek verboden art 2.5
  - Toegangsbeperkingsbesluit noordzeekustzone VIBEG
  - Zone I: Gesloten voor alle vormen van visserij
  - Zone II: Open voor niet bodemberoerende visserij
  - Zone III: Innovatiegebieden
  - Zone IV: Overig visgebied
  - Militairegebieden
  - Referentiegebied
  - Eems Dollard verdragsgebied
  - Primaire keringen
  - Kilometerpunten

Route VII:

- Legenda**
- Plangebied
  - VIII: Ameland Wantij route
  - COBRACable
  - NORNED
  - Gemini kabels
  - Telecomkabels zee
  - Tycom telekomkabel
  - NAM-leiding
  - NGT-leiding
  - Pijpleidingen
  - Zes mijls grens
  - Primaire keringen
  - Eems vaargeul
  - Centerlijn
  - Eemsgeul
  - Incidentele Ligplaats
  - Middengeul
  - Zandwingebieden
  - Toegangsbeperkend besluit Waddenzee
  - Jaarrond verboden art 2.5
  - Periodiek verboden art 2.5
  - Toegangsbeperkingsbesluit noordzeekustzone VIBEG
  - Zone I: Gesloten voor alle vormen van visserij
  - Zone II: Open voor niet bodemberoerende visserij
  - Zone III: Innovatiegebieden
  - Zone IV: Overig visgebied
  - Militairegebieden
  - Referentiegebied
  - Eems Dollard verdragsgebied
  - Kilometerpunten

Route VIII:

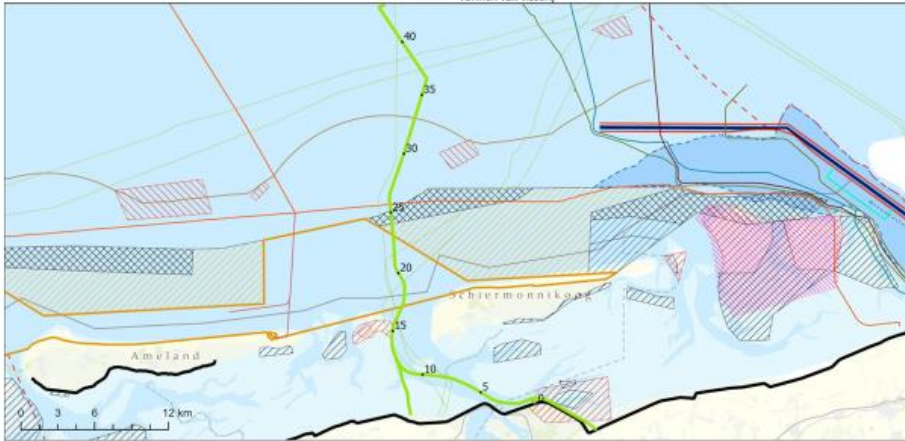

- Legenda**
- Plangebied
  - IX: Zoutkamperlaag
  - COBRACable
  - NORNED
  - Gemini kabels
  - Telecomkabels zee
  - Tycom telekomkabel
  - NAM-leiding
  - NGT-leiding
  - Pijpleidingen
  - Zes mijls grens
  - Primaire keringen
  - Centerlijn
  - Eemsgoel
  - Incidentele Ligplaats
  - Middengoel
  - Zandwingebieden
  - Toegangsbeperkend besluit Waddenzee
  - Jaarrond verboden art 2.5
  - Periodiek verboden art 2.5
  - Toegangsbeperkingsbesluit noordzeekustzone VIBEG
  - Zone I: Gesloten voor alle vormen van visserij
  - Zone II: Open voor niet bodemberoerende visserij
  - Zone III: Innovatiegebieden
  - Zone IV: Overig visgebied
  - Militairegebieden
  - Referentiegebied
  - Eems Dollard verdragsgebied
  - Kilometerpunten

Route IX:

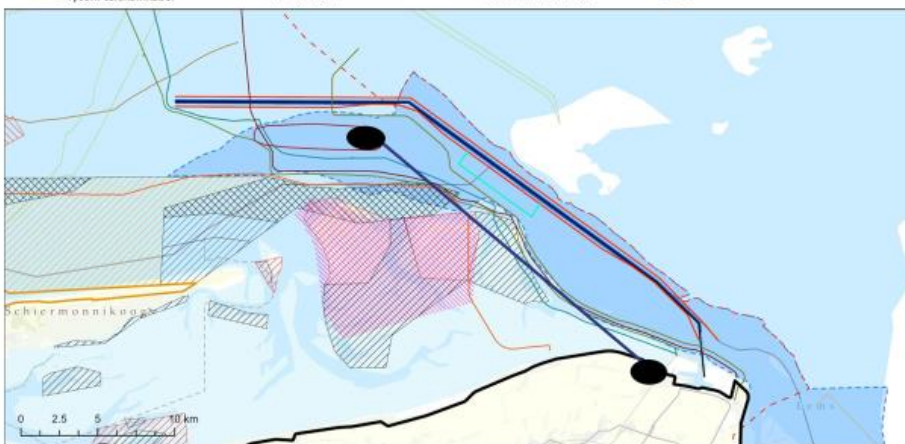
Royal HaskoningDHV
Enhancing Security Together

Witteveen Bos

- Legenda**
- Plangebied
  - Eemshaven tunnel
  - Ballonplaat PAWDZ
  - COBRACable
  - NORNED
  - Gemini kabels
  - Telecomkabels zee
  - Tycom telekomkabel
  - NGT-leiding
  - Pijpleidingen
  - Zes mijls grens
  - Eemsgoel
  - Centerlijn
  - Incidentele Ligplaats
  - Middengoel
  - Zandwingebieden
  - Toegangsbeperkend besluit Waddenzee
  - Jaarrond verboden art 2.5
  - Periodiek verboden art 2.5
  - Toegangsbeperkingsbesluit noordzeekustzone VIBEG
  - Zone I: Gesloten voor alle vormen van visserij
  - Zone II: Open voor niet bodemberoerende visserij
  - Zone III: Innovatiegebieden
  - Zone IV: Overig visgebied
  - Militairegebieden
  - Referentiegebied
  - Primaire keringen
  - Eems Dollard verdragsgebied

Route X:

Royal HaskoningDHV
Enhancing Security Together

Witteveen Bos

Oplossingsrichtingen kabels

1. Eems-Dollard Verdragsgebied				
2. Rond het referentiegebied				
3. Schiermonnikoog – Gr. kustzone				
4. Tunnel				

Intern gebruik

27

Oplossingsrichtingen leidingen

1. Eems-Dollard Verdragsgebied				
2. Ameland				
3. Zoutkamperlaag				
4. Schiermonnikoog – Gr. kustzone				
5. Tunnel				
6. Hergebruik zeeleidingen				

Intern gebruik

28

Gebiedsinvesteringen Netten op Zee

Omgevingsbijeenkomst
25-04-2023

Intern gebruik

Gebiedsinvesteringen Netten op Zee

Project ter **versterking** van de **leefkwaliteit** in de omgeving van de aanlandlocatie die door de aanlanding onder druk komt te staan.

Intern gebruik

Gebiedsinvesteringen Netten op Zee

- € 500 miljoen in 2 tranches
- Tranche 1: € 50 miljoen voor NN
  - € 45 miljoen voor projecten
  - € 5 miljoen voor uitvoering

	€500 mln.	
	Tranche 1	Tranche 2
Herkomst	Herstel- & Veerkrachtfonds (EU)	Klimaatfonds (NL)
Vast budget	€200 mln.	-
Variabel budget	€20 mln.(= staffing)	€280 mln.
Cofinanciering	Niet vereist	Nader te bepalen
Openstelling	2024	2026
Looptijd	2026	2030
Budget Regio Noord-Nederland	50 mln. (incl. 10% uitvoeringskosten)	n.t.b.

Middelen gebiedsinvesteringen zijn **geen** compensatiemiddelen

Intern gebruik

Regioplan netten op zee

- Regiowerkgroep:
  - gemeenten Het Hogeland, Eemsdelta
  - provincies Groningen en Fryslân
  - waterschap Noorderzijlvest
  - provincie Fryslân vertegenwoordigt de Friese gemeenten (Ameland, Noardeast-Fryslân en Schiermonnikoog)

Intern gebruik

Regioplan netten op zee

- Brief 20 juli 2023
- Uitnodiging Regionale overheden
- Regioplan aanvraag € 50 miljoen

- 1 december 2023 → 80% versie
- 1 februari 2024 → 90% versie
- 1 april 2024 versie voor besluitvorming
- 31 maart 2026 definitieve versie

Intern gebruik

Regioplan netten op zee

- Regiowerkgroep:
  - gemeenten Het Hogeland, Eemsdelta
  - provincies Groningen en Fryslân
  - waterschap Noorderzijlvest
  - provincie Fryslân vertegenwoordigt de Friese gemeenten (Ameland, Noardeast-Fryslân en Schiermonnikoog)

Intern gebruik

Regioplan netten op zee

Voorwaarden:

- Projecten moeten bijdragen aan verbetering leefkwaliteit
- Projecten moeten maart 2026 zijn verplicht
- Inzet moet additioneel zijn op bestaande publieke middelen
- Inzet moet voldoen aan do no significant harm principe
- Inzet moet voldoen aan staatssteunkaders

**Gefinancierd door
de Europese Unie**

NextGenerationEU

Intern gebruik

Regioplan netten op zee

- Regionale context
- Impact aanlanding
- Gebiedsafbakening
- Regionale investeringsbehoeften
- Projecten/doelgroepen
- Regionale programma's
- Financieel juridisch kaders/regelingen
- Uitvoering/governance/organisatie/verantwoording
- Begroting

Onder andere:

- Nij Begun
- Nationaal Programma Groningen
- Regiodeals
- Waddenfonds
- Programma Eems Dollard
- Programma Landelijk Gebied
- Uitvoeringsprogramma Waddengebied
- Fonds Nieuwe Doen
- Iepen Mienskipfûns

Intern gebruik

Bestuursakkoord EZK – Regionale overheden

- Afspraken uit Regioplan en samenwerking regio-EZK worden vastgelegd in bestuursakkoord.
- Vaststelling bestuursakkoord bilateraal tussen EZK en betrokken regiopartijen van de gebiedsinvesteringen.
  - 27 maart: Bestuurlijk overleg PAWOZ Regioplan
  - 1 april: Indiening definitief regioplan bij EZK/RVO
  - Mei-juni: Ter informatie bij het MT Wadden en OBW
  - Mei-juni: Besluitvorming over bestuursovereenkomst door regionale overheden
  - <1 juli: Teken en indiening Bestuursakkoord bij EZK/Europa
  - 1 juli: Ter informatie bij het BOW
- Voorwaarde Europa voor uitkeren HVF-gelden: 5 getekende bestuursakkoorden met de 5 aanlandregio's voor 1 juli a.s..

Intern gebruik

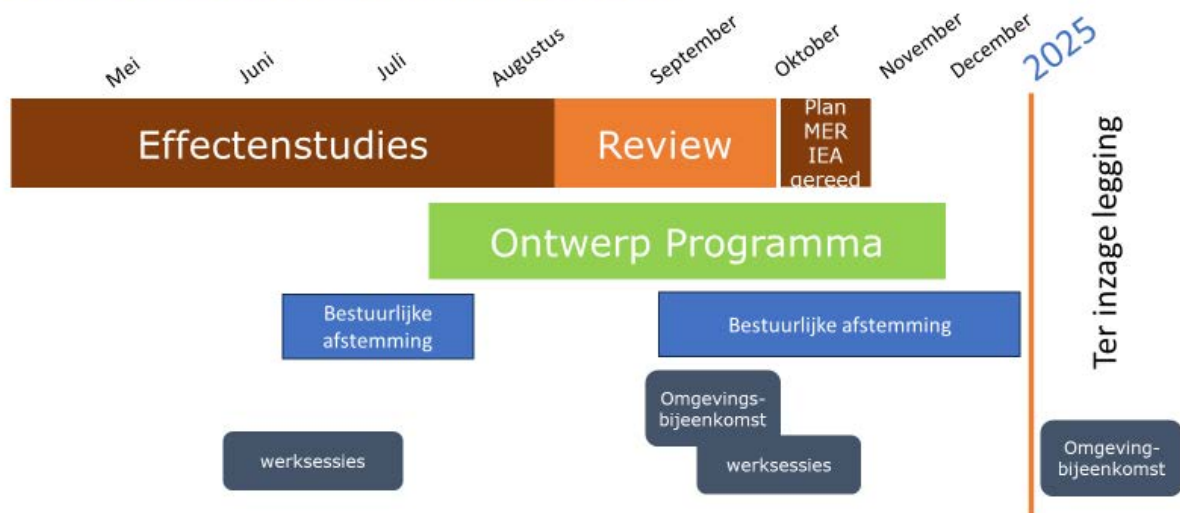

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Hoe gaan we verder?

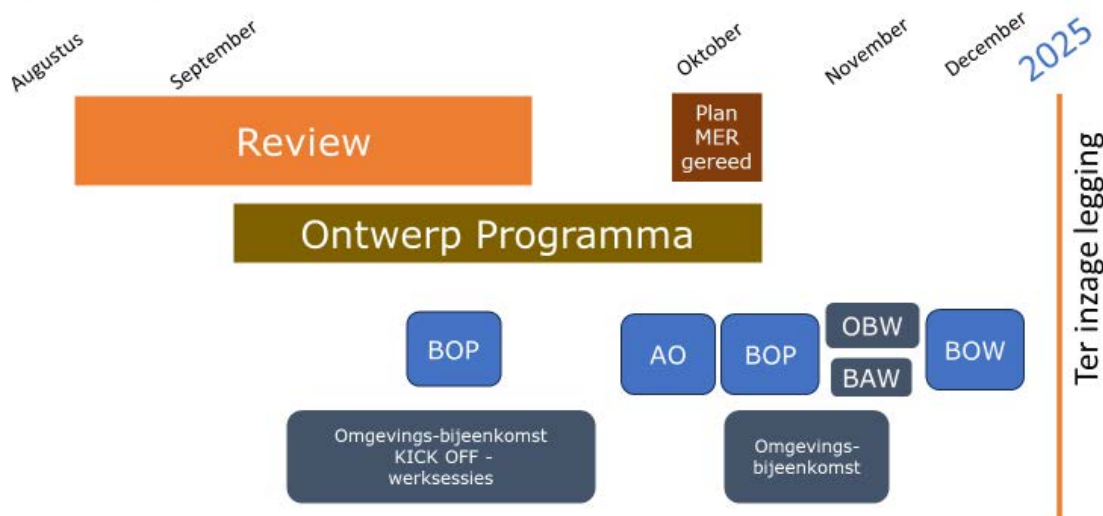
39

Schematische planning 2024

Intern gebruik

Planning na de zomer

Intern gebruik

Reviewgroepen

De reviewgroepen zijn ingedeeld in 6 thema's:

1. Landbouw
2. Leefomgeving
3. Natuur (inclusief Bodem en Water/Morfologie)
4. Scheepvaart
5. Tunnel
6. Uitvoerbaarheid

Intern gebruik

Reviewgroepen

Welke rapporten:

- Concept-hoofdrapport IEA
- Concept-hoofdrapport MER
- Concept-deelrapporten op thema's
- Wanneer:
- Week 32 – week 37 (5-8 / 13-9)
- Omgevingsbijeenkomst in week 36

<< Uitnodiging met uitleg volgt nog per mail >>

Intern gebruik

Vragen?

44

PAWOZ-Eemshaven (Programma aansluiting wind op zee - Eemshaven)

www.rvo.nl/pawoz-eemshaven

pawoz-eemshaven@minezk.nl

070 379 89 79

(op werkdagen tussen 9.00 en 17.00 uur)

45